

Instituția medico-sanitară publică INSTITUȚIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ INSTITUTUL DE NEUROLOGIE ȘI NEUROCHIRURGIE „D. GHERMAN” B-dul Ștefan cel Mare nr. 12 Sectorul 5, Municipiul București	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.: 1

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

IGIENA MÂINILOR

Informație documentată Cod INN PO - 04

Notă: Acest document conține informații care sunt proprietatea IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Dionid Gherman” și este destinat utilizării exclusive pentru propriile cerințe. Utilizarea integrală sau parțială a acestei proceduri în orice scop sau activitate sau reproducerea parțială sau integrală în orice publicație și prin orice procedeu (electronic, mecanic, fotocopiere, microfilmare etc.) este interzisă fără acordul scris al Directorului IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Dionid Gherman”

Instituția medico-sanitară publică Spitalul Județean de Urgență Suceava Serviciul de Infecții și Boli Sexuale	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR Cod: INN PO - 04	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: - Exemplar nr.:1

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Elaborat	Surdu Ștefan Pelin Iurie Adamache Veronica	Medic epidemiolog Șef SMCSM Asistentă medicală șefă		
1.2.	Verificat	Misic Octavian Pelin Iurie	Vicedirector medical Președinte CC		
1.3.	Aprobat	Dolghi Vladimir	Director interimar		

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția II			
2.2.	Revizia			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. d/o	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
1	Informare		Administrația	Director	Dolghi Vladimir		
2	Aplicare Informare		Administrația	Vicedirector medical	Misic Octavian		
3	Aplicare Informare		Administrația	Vicedirector în Domeniul Cercetării și Inovării	Gavriliuc Mihail		
4	Aplicare Informare		Administrația	Asistentă medicală	Adamache Veronica		

Instituția medico-sanitară publică <small>ROMANIA JUDEȚUL IASI JUDEȚUL GALATI JUDEȚUL BACAU JUDEȚUL BOTOȘANI JUDEȚUL BUCUREȘTI JUDEȚUL CLUJ NAȚIONAL JUDEȚUL IALOMIȚA JUDEȚUL MARAMUROȘ JUDEȚUL MEEHIDIU JUDEȚUL MUREȘ JUDEȚUL NEAMȚ JUDEȚUL SUCEAVA JUDEȚUL TULCEA JUDEȚUL VÂLCEA JUDEȚUL VRAHHA JUDEȚUL Vrancea</small>	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR		Ediția: II Nr.de ex.: I
	Cod: INN PO - 04		Revizia: - Exemplar nr.: I

				șefă			
5	Aplicare Informare		Administrația	Secretară științifică	Rotaru Lilia		
6	Aplicare Informare Evidență	1	Secția Managementul Calității Serviciilor Medicale	Șef	Pelin Iurie		
7	Aplicare Informare		Serviciul Juridic și Achiziții Publice	Șef	Enache Dinu		
8	Aplicare Informare		Secția Monitorizare, Evaluarea și Integrarea Serviciilor de Asistență Medicală	Șef	Vacari Iurie		
9	Aplicare Informare		Serviciul Resurse Umane	Șefă	Druță Aliona		
10	Aplicare Informare		Serviciul Economie și Planificare	Șef	Gusacinschi Vasile		
11	Aplicare Informare		Serviciul Evidență Contabilă	Contabilă șefă	Varanița Elena		
12	Aplicare Informare		Secția Infrastructură și Dezvoltare	Șef	Beogu		
13	Aplicare Informare		Șef Management Gospodăresc	Șef	Gordilă Sergiu		
14	Aplicare Informare		Serviciul Inginerie Biomedicală	Șef	Topa Vlad		
15	Aplicare Informare		Serviciul Pază, Protecție Civilă și Antiincendiară	Șef	Găină Vitalie		
16	Aplicare Informare		Laborator Anatomie Patologică	Șefă	Chetrari Olga		
17	Aplicare Informare		Bloc Alimentar	Șefă	Vrăjitoru Ludmila		
18	Aplicare Informare		Farmacia	Farmacistă diriginte	Guranda Ana		

Instituția medico-sanitară publică Spitalul de Urgență "Sf. Maria" - Iași Str. Ștefan cel Mare nr. 1 Iași, Județul Iași, România Tel: 0232 210000 Fax: 0232 210001 E-mail: info@spitaluliasi.ro	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: 1
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.: 1

19	Aplicare Informare		Laborator Analize Medicale	Șefă	Gavriliuc Rodica		
20	Aplicare Informare		Cabinet transfuzie sânge	Șefă	Gheceva Oxana		
21	Aplicare Informare		Unitatea Primiri Urgente	Șef	Grumeza Alexandru		
22	Aplicare Informare		Secția Consultativă	Șef	Veltman Eduard		
23	Aplicare Informare		Secția Radiologie și Imagistică	Șef	Arion Marian		
24	Aplicare Informare		Secția Neurourgente cu Unitate TI STROKE	Șef	Odainic Olesca Roibu Călin		
25	Aplicare Informare		Secția Neurorecuperare	Șefă	Feodorovici Angela		
26	Aplicare Informare		Secția Reabilitare Medicală și Medicină Fizică	Șef	Marjin Constantin		
27	Aplicare Informare		Secția Neurologie Vasculară și Extrapiramidală	Șefă	Coreca Galina		
28	Aplicare Informare		Secția Maladii Neuromusculare	Șef	Chetrari Larisa		
29	Aplicare Informare		Secția Neurochirurgie spinală cu Cabinet Neurochirurgie Funcțională	Șef	Melentiev Iurie		
30	Aplicare Informare		Secția Neurochirurgie Vasculară cu Cabinet Neurochirurgie Endovasculară	Șef	Parpaț Vladimir		

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR		Ediția: II Nr.de ex.: I
	Cod: INN PO - 04		Revizia: -

31	Aplicare Informare		Secția Anestezie	Șef	Anghel Alexandru		
32	Aplicare Informare		Secția Reanimare	Șefă	Gheceva Oxana		
33	Aplicare Informare		Bloc Operații	Șef	Gumeniuc Anatolie		
34	Aplicare Informare Distribuie		Serviciul Proiecte, Secretariat și Arhivă	Șefă	Corneci Valeria		
35	Arhivare Informare		Serviciul Proiecte, Secretariat și Arhivă	Arhivară	Ocul Galina		
36	Aplicare Informare		Laboratorul Neurologie Funcțional	Șefă	Odobescu Stela		
37	Aplicare Informare		Laboratorul BCV și Neurorecuperare	Șefă	Grosu Oxana		
38	Aplicare Informare		Laboratorul Vertebro-neurologie	Șef	-		
39	Aplicare Informare		Laboratorul Neurochirurgie Anestezie și Reanimare	Șef	-		

*Notă: * Procedura este tipărită în 1(unu) exemplar. În cazul unui număr mai mare a persoanelor responsabile de aplicare a procedurii și/sau a celor care urmează a fi informate - procedura se difuzează pe baza listei de difuzare și în format electronic.*

4. Scopul procedurii:

- Standardizarea tehnicii corecte de spălare a mâinilor în rândul tuturor angajaților IMSP INN „Diomid Gherman” în conformitate cu standardele și specificațiile în vigoare;
- Reducerea transmiterii infecțiilor prin intermediul mâinilor de la personalul medical la personalul medical, de la personalul medical la pacient, de la pacient la personalul medical sau de la un pacient la alt pacient;

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: 1
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.: 1

5. Domeniul de aplicare a procedurii operaționale:

Procedura se aplică de către toate subdiviziunile instituționale ale IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” (în continuare - IMSP INN „Diomid Gherman”) în cadrul acordării serviciilor medicale pacienților.

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale:

6.1. Reglementări internaționale:

- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.
- Ghid OMS privind igiena mâinilor în instituțiile medicale 2009;
- Ghid pentru implementarea strategiei multimodale de îmbunătățire a igienei mâinilor a OMS. OMS. 2010. Geneva.

6.2. Reglementări naționale:

- Legea nr. 264-XVI din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic;
- Legea nr. 263-XVI din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
- Legea ocrotirii sănătății Nr.411-XII din 28.03.1995;
- Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală Nr.1585-XII din 27.02.1998;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr.139 din 03.03.2010 „Privind asigurarea calității serviciilor medicale în instituțiile medico-sanitare”;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr.426 din 06.06.2017 „Cu privire la aprobarea Procedurii operaționale-cadru privind elaborarea procedurilor”
- GHID de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale, Ediția II, aprobat prin Ordinul MS nr.51 din 16.02.2009;
- Ghidul practic „Siguranța injecțiilor”, aprobat prin Ordinul MS nr.765 din 30.09.2015;
- SM EN ISO 9001:2015 - Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- SM CWA 16642:2014 Servicii de îngrijire a sănătății. Criterii de calitate pentru controalele medicale;
- SM CEN/TS 15224:2017 - Sisteme de management al calității. Aplicarea SM EN ISO 9001:2015 în îngrijirea sănătății;
- SM EN ISO 19011:2018, - Ghid pentru auditarea sistemelor de management al calității
- SM EN ISO 9004:2018 - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățirea performanțelor;

6.3. Reglementări secundare:

- Ordinul MS nr. 470 din 26.05.2023 „Cu privire la evaluarea indicatorilor de performanță ai activității instituției medico-sanitare publice”

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: I
		Revizia: - Exemplar nr.: I
Cod: INN PO - 04		

6.4. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP INN „Diomid Gherman”;
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP INN „Diomid Gherman”;
- Regulamentul intern al IMSP INN „Diomid Gherman”;
- Managementul documentelor, inclusiv cele electronice, aprobate la nivelul IMSP INN „Diomid Gherman”;
- Regulamentul de organizare și funcționare a subdiviziunilor instituționale IMSP INN „Diomid Gherman”;

6.5. Date de intrare:

- Cerințele legale (Legi, Hotărâri de Guvern, ordine ale ministerului, ordine ale Directorului IMSP INN „Diomid Gherman” etc.) și cerințe reglementate (standarde, normative aplicabile) stipulate în pct. **6 - 6.5.**;
- Procesele care se desfășoară în IMSP INN „Diomid Gherman”;
- Competența personalului implicat în desfășurarea activităților;
- Resurse financiare alocate pentru anul de gestiune;

6.6. Date de ieșire - informație documentată:

- Procedură operațională Igiena mâinilor **INN PO - 04** în IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”;

7. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedură.

7.1. Definiții ale termenilor:

- **Produse pentru igiena mâinilor.** Antiseptic de frecare pe bază de alcool. Un preparat (lichid, gel sau spumă) pe bază de alcool, conceput pentru aplicarea pe mâini urmată de frecarea lor pentru a inactiva microorganismele și/sau suprima temporar creșterea acestora. Astfel de preparate pot conține unul sau mai multe tipuri de alcooli, alte ingrediente active, excipienți, precum și umectanți.
- **Săpun (medicinal) antimicrobian.** Săpun (detergent) conținând un agent antiseptic la o concentrație suficientă pentru a inactiva microorganismele și/sau suprima temporar creșterea acestora. Acționând ca un detergent, un astfel de săpun poate disloca microorganismele tranzitorii sau alți contaminanți de pe piele pentru a facilita eliminarea lor ulterioară cu apă.
- **Agent antiseptic.** O substanță antimicrobiană care inactivează microorganismele sau inhibă creșterea lor pe țesuturile vii. Exemplele includ alcoolii, gluconatul de clorhexidină (OGC), derivații clorinați, iodul, cloroxilenolul (PCMX), compușii cuaternari de amoniu și triclosanul.
- **Șervețel antiseptic pentru mâini.** Un articol textil sau din hârtie, pre-umezit cu un antiseptic și folosit pentru ștergerea mâinilor în scopul inactivării și /sau eliminării contaminării microbiene. Șervețelele antiseptice pot fi considerate o alternativă la spălarea mâinilor cu săpun non-antimicrobian și apă, dar, pentru că nu sunt la fel de eficiente în reducerea numărului de

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: I
		Revizia: - Exemplar nr.: I
Cod: INN PO - 04		

bacterii ca frecarea cu antiseptice pe bază de alcool sau spălarea cu săpun antimicrobian și apă. șervețelele nu le pot înlocui pe cele din urmă.

➤ **Detergent (agent tensioactiv, surfactant).** Compuși care posedă proprietăți de curățare. Aceștia conțin o parte hidrofilă și una lipofilă și pot fi clasificați în patru grupe: anionici, cationici, amfoteri și non-ionici. Deși produsele folosite în instituțiile de sănătate pentru spălarea mâinii, inclusiv cele antiseptice, pot aparține unor clase variate de detergenți, în acest ghid termenul de "săpun" va fi folosit pentru a desemna generic aceste produse.

➤ **Săpun simplu.** Detergenți care nu conțin agenți antimicrobieni, decât cel mult în calitate de conservanți.

➤ **Agent antiseptic fără apă.** Un agent antiseptic (lichid, gel sau spumă) care nu necesită apă la utilizare. După aplicare, se freacă mâinile între ele până când pielea se simte uscată.

Practici de igienă a mâinilor :

➤ **Spălarea mâinilor cu antiseptice.** Spălarea mâinilor cu săpun și apă sau cu alți detergenți ce conțin un agent antiseptic. Frecarea mâinilor cu antiseptice. Procedeu pentru a reduce sau inhiba dezvoltarea microorganismelor fără a fi nevoie de o sursă de apă și care în consecință nu necesită clătire sau uscare/ștergere cu prosoape sau alte mijloace.

➤ **Antisepsie pentru mâini/decontaminare/degerminare.** Reducerea sau inhibarea creșterii microorganismelor prin frecarea/spălarea mâinii cu antiseptice. Îngrijirea mâinii. Acțiuni pentru a reduce riscul de descuamare sau iritare a pielii.

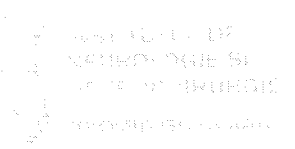
➤ **Spălarea mâinilor.** Spălarea mâinilor cu săpun simplu/antimicrobian și apă. Curățarea mâinilor. Parte a igienei mâinii referitoare la eliminarea murdăriei, materiilor organice și/sau a microorganismelor, prin procedee fizice sau mecanice.

➤ **Dezinfecția mâinilor** este un termen larg folosit în unele părți ale lumii și se poate referi la spălarea/frecarea antiseptică, antisepsia/decontaminarea/degerminarea mâinii, spălarea mâinilor cu săpun antimicrobian și apă, antisepsia sau frecarea mâinilor în scop igienic. Deoarece dezinfecția se referă în mod normal la decontaminarea suprafețelor și obiectelor, acest termen nu este utilizat în această procedură.

➤ **Antisepsia igienică a mâinilor.** Tratatarea mâinilor prin spălare/frecare antiseptică pentru a reduce flora microbiană tranzitorie, fără a afecta în mod necesar flora proprie a pielii. Frecarea mâinilor în scop igienic. Tratatarea mâinilor cu un preparat antiseptic pentru a reduce flora tranzitorie, fără a afecta în mod necesar flora proprie a pielii. Aceste preparate au spectru larg și acțiune rapidă, iar aplicarea lor îndelungată nu este necesară.

➤ **Spălarea mâinilor.** Tratatarea mâinilor cu un antiseptic și apă pentru a reduce flora tranzitorie, fără a afecta în mod necesar flora proprie a pielii. Deși preparatele au spectru larg, această metodă este mai puțin eficientă și acționează mai lent decât frecarea antiseptică.

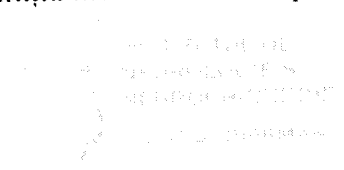
➤ **Antisepsia chirurgicală/pregătirea preoperatorie a mâinilor.** Spălarea/frecarea antiseptică efectuată preoperator de către echipa de chirurși pentru eliminarea florei tranzitorii și reducerea florei proprii a pielii. Antisepticele utilizate au activitate antimicrobiană persistentă. Perierea preoperatorie se referă la pregătirea preoperatorie a mâinii cu apă și săpun

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: I
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.: I

antimicrobian. Frecarea preoperatorie se referă la pregătirea preoperatorie a mâinii prin frecare cu preparate pe bază de alcool, fără utilizarea apei.

Termeni asociați:

- **Efect cumulativ.** Creșterea efectului antimicrobian prin aplicarea repetată a unui antiseptic.
- **Eficacitate/eficace.** Efectul (posibil) al aplicării unei metode privind igiena mâinii atunci când este testată în laborator sau in vivo.
- **Eficientă/eficient.** Rezultatele clinice ale testării unui produs pentru igiena mâinii în privința potențialului său de a reduce răspândirea agenților patogeni.
- **Excipient.** Substanță inertă inclusă în formularea unui preparat pentru a servi ca vehicul pentru substanța activă.
- **Zona de îngrijiri.** Concept legat de vizualizarea "geografică" a momentelor-cheie privind igiena mâinii. Aceasta include toate suprafețele din afara zonei alocate pacientului X, de ex. alți pacienți și zonele aferente acestora precum și restul unității medicale.
- **Umectant.** Ingredient(e) adăugat(e) în produsele pentru igiena mâinii în scopul hidratării pielii.
- **Mănuși medicale.** Mănuși de unică folosință utilizate în timpul procedurilor medicale: sunt incluse aici mănușile pentru examinare (sterile sau nesterile), mănușile chirurgicale și mănușile medicale pentru manipularea agenților chimioterapeutici (mănuși de chimioterapie).
- **Zona pacientului.** Concept legat de vizualizarea "geografică" a momentelor-cheie privind igiena mâinii. Aceasta conține pacientul și împrejurimile sale imediate. Sunt incluse pielea intactă a pacientului și toate suprafețele atinse sau în contact fizic direct cu pacientul, precum șinele de pat, noptieră, lenjeria de pat, tuburile de perfuzie și alte echipamente medicale. În plus, zona cuprinde suprafețele frecvent atinse de către PMS care îngrijește pacientul, precum monitoarele, butoanele și alte asemenea suprafețe.
- **Activitate persistentă.** Activitatea antimicrobiană prelungită sau extinsă care împiedică dezvoltarea sau supraviețuirea microorganismelor după aplicarea unui antiseptic dat, denumită de asemenea, activitate "reziduală", "susținută" sau "remanentă". Atât ingredientele active substantive (vide infra substantivitate) cât și cele non-substantive pot avea un efect persistent, reducând semnificativ creșterea microorganismelor după aplicare.
- **Punct de îngrijire.** Locul unde se întâlnește trei elemente: pacientul PMS și tratamentul care implică contactul cu pacientul sau cu împrejurimile sale (incluse în zona pacientului). Conceptul ilustrează necesitatea de a se efectua igiena mâinii la momente recomandate exact acolo unde se acordă îngrijirile. Aceasta impune ca un produs pentru igiena mâinii (de exemplu, un antiseptic de frecare pe bază de alcool, dacă este disponibil), să fie ușor accesibil la locul aplicării tratamentului și cât mai la îndemână. Produsele specifice punctului de îngrijire trebuie să fie accesibile fără a fi nevoie să se părăsească zona pacientului.
- **Flora rezidentă.** Microorganisme rezidente sub celulele superficiale ale stratului cornos, găsite de asemenea pe suprafața pielii.

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: I
		Revizia: - Exemplar nr.: I
Cod: INN PO - 04		

➤ **Substantivitate.** Proprietate a unor ingrediente active care aderă la stratul cornos și oferă un efect inhibitor asupra creșterii de bacterii, rezistând pe piele după clătire sau uscare.

➤ **Microorganisme surogat** . Un microorganism folosit pentru a simula un anumit tip sau categorie de agent patogen nosocomial, atunci când se testează activitatea antimicrobiană a antisepticelor. Surogatele sunt selectate pentru siguranța, ușurința de manipulare și relativa rezistență la antimicrobiene.

➤ **Flora tranzitorie.** Microorganisme care colonizează straturile superficiale ale pielii și sunt mai ușor eliminate prin spălarea de rutină a mâinilor.

➤ **Mâini vizibil murdare.** Mâinile pe care sunt ușor vizibile murdăria sau fluide ale organismului.

7.2. Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
7.2.1.	PO	Procedură operațională
7.2.2.	PS	Procedură de sistem (generală)
7.2.3.	IMSP	Instituția Medico-Sanitară Publică
7.2.4.	INN	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie
7.2.5.	SMCSM	Secția Managementul Calității Serviciilor Medicale
7.2.6.	REP	Registrul de Evidență a Procedurilor
7.2.7.	CC	Consiliul Calității
7.2.8.	OMS	Organizația Mondială a Sănătății
7.2.9.	PMS	Personal medico-sanitar
7.2.10.	VAP	Ventilație artificială pulmonară
7.2.11.	SM	Standard moldovenesc
7.2.12.	ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare
7.2.13.	EN	Standard european

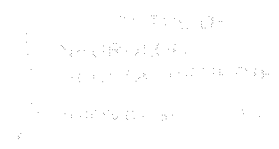
8.Descrierea procedurii operaționale

8.1 Generalități

➤ Igiena mâinilor este o procedură obligatorie pentru toți lucrătorii medicali din IMSP INN „Dionid Gherman” în toate cazurile când este risc real sau potențial de contaminare a pielii și mucoaselor.

➤ Pentru decontaminarea mâinilor se utilizează diferite metode: spălarea simplă, antiseptica igienică și antiseptica chirurgicală.

➤ Tehnicile, prin care se realizează spălarea și dezinfectarea igienică a mâinilor sunt prezentate în anexa 1. Poster (format A4), se afișează, într-un loc vizibil, în apropierea tuturor chiuvetelor, în toate încăperile medicale a IMSP INN „Dionid Gherman”.

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.: I
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.: I

➤ Se permite utilizarea numai a săpunului lichid sau a soluției de antiseptic pe bază de alcool din dozator de perete/portabil. Personalul medical nu trebuie să folosească concomitent săpun și produs pentru frecare pe bază de alcool.

➤ La exploatarea dozatoarelor de folosință multiplă o condiție indispensabilă este deșertarea, spălarea, dezinfectarea și uscarea recipientelor și a mecanismului de pompare a dozatorului înainte de a fi reîncărcat cu săpun lichid proaspăt.

➤ Este strict interzis de adăugat săpun sau soluție pe baza de alcool în dozatorul parțial umplut!!!

➤ Spălarea simplă a mâinilor trebuie efectuată cu apă caldă și săpun lichid.

➤ Dezinfectarea igienică se efectuează utilizând mijloace care conțin substanțe active antimicrobiene: săpun lichid antiseptic, soluții de antiseptic pe bază de alcool.

➤ Dezinfectarea chirurgicală se efectuează doar cu soluții de antiseptic pe bază de alcool.

➤ Nu se admit manichiura cu unghiile lungi, unghii artificiale, oja pe unghii.

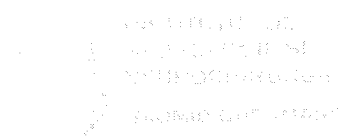
➤ Personalul medical să nu poarte bijuterii pe mâini și pe motivul dificultății îmbrăcării și defectării mănușilor. Ceasul de pe mână la fel poate influența calitatea prelucrării mâinilor.

➤ Respectarea acestor reglementări cu privire la spălarea și dezinfectarea mâinilor va duce la reducerea riscurilor pentru pacienți și personalul medical.

8.2 Indicații de aplicare

8.2.1. 5 momente importante pentru igiena mâinilor (Anexa 2)

1	Înainte de contactul cu pacientul	Când?	Spală mâinile înainte de contactul cu pacientul
		De ce?	Pentru a proteja pacientul de germenii periculoși aflați pe mâinile tale
2	Înainte de procedurile aseptice	Când?	Spală mâinile imediat înainte de procedurile aseptice
		De ce?	Pentru a proteja pacientul de intrarea în corpul său a germenilor periculoși, inclusiv a celor de pe propria piele
3	După riscul de expunere la lichide corporale	Când?	Spală imediat mâinile după riscul de expunere la lichide corporale (iar apoi aruncă mănușile)
		De ce?	Pentru protecția ta și a câmpului de tratament față de germenii periculoși ai pacientului
4	După contactul cu pacientul	Când?	Spală mâinile după contactul cu pacientul sau cu obiectele din preajmă înainte să părăsești perimetrul acestuia
		De ce?	Pentru protecția ta și a câmpului de tratament față de germenii periculoși ai pacientului
5	După atingerea obiectelor din	Când?	Spală mâinile imediat după atingerea oricărui obiect sau mobilier aflat în apropierea pacientului, chiar dacă

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: - Exemplar nr.:1
Cod: INN PO - 04		

	jurul pacientului		pacientul însuși nu a fost atins
		De ce?	Pentru protecția ta și a câmpului de tratament față de germenii periculoși ai pacientului

8.2.2. Spălarea simplă a mâinilor se efectuează:

- La intrarea în serviciu;
- După orice contaminare, sau când mâinile sunt vizibil murdare sau lichide biologice (sânge, LCR, spută, transpirație, urină, mase fecale, ș.a);
- Până și după prepararea și distribuția bucatelor;
- După folosirea WC;
- Înainte de a lua masa și după revenirea din camera de repaus;
- După utilizarea batistei;
- În cazul contactului cu un bolnav cu Clostridium Difficile.

8.2.3. Dezinfectarea igienică a mâinilor se efectuează:

- Înainte și după contactul direct cu fiecare pacient;
- Înainte de manipularea unui dispozitiv invaziv (inclusiv cel necesar ventilației mecanice) pentru îngrijirea pacientului, indiferent dacă se poartă sau nu mănuși :
- Înainte de a-și pune mănuși sterile pentru a insera un cateter central intravascular;
- Înainte de inserția cateterului urinar, vascular periferic sau a altor dispozitive invazive care nu necesită procedură chirurgicală;
- După contactul cu un pacient cu tegumente intacte (evaluare puls, tensiune etc.);
- După contact cu fluide sau excreții ale corpului, mucoase, tegumente lezate, pansarea rănilor/leziunilor dacă mâinile nu sunt vizibil murdare/pătate de sânge;
- Dacă își mută mâinile de la un loc contaminat al corpului la un alt loc curat în timpul îngrijirii aceluiași pacient;
- După contact cu obiecte (inclusiv echipament medical) din imediata vecinătate a pacientului;
- De fiecare dată după scoaterea mănușilor sterile sau nesterile;
- După îndepărtarea echipamentului individual de protecție (îmbrăcăminte de protecție, măști, aparate de respirat etc.);
- După atingerea nasului, la tuse și strănut, în cazul acoperirii gurii și a nasului cu palma mâinii, contactul cu îmbrăcăminte medicală;
- Înainte de manipularea medicamentelor și pregătirea sau administrarea alimentației etc.

8.2.4. Dezinfectarea chirurgicală a mâinilor se efectuează:

- Până la îndeplinirea intervențiilor chirurgicale;

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: - Exemplar nr.:1
Cod: INN PO - 04		

➤ Până la efectuarea puncțiilor țesuturilor, cavităților, vaselor, canalelor, anestezia peridurală, angiografie, cateterizarea vaselor magistrale, instalarea drenajelor, instalarea sondei uretrale, cercetările histologice etc.;

8.3. Ustensile și resurse necesare:

- a) Dozator cu săpun lichid;
- b) Sistem de aprovizionare cu apă rece și caldă curgătoare, inclusiv accesat cu cotul, piciorul sau fotoelement;
- c) Dozator cu antiseptic pe bază de alcool pentru mâini, inclusiv accesat cu cotul/piciorul sau fotoelement;
- d) Dispenser cu prosoape de hârtie de unică folosință;
- e) După caz: prosoape sterile, burete steril, dispozitiv de curățare a cuticulelor;

8.4. Modul de lucru

8.4.1. Spălarea simplă a mâinilor

- a) Se scot de pe mâini toate bijuteriile și ceasul;
- b) Leziunile și escoriațiile trebuie să fie acoperite cu pansament rezistent la apă;
- c) Mâinile se umezesc cu apă curgătoare, după care se aplică săpunul lichid;
- d) Se freacă bine mâinile și insistând asupra tuturor suprafețelor, de la vârful degetelor, până la încheieturile mâinilor, urmând consecutivitatea manipulărilor de la o mână la alta conform Anexei 1:
- e) Palmă peste palmă;
- f) Dosul palmelor cu împletirea degetelor;
- g) Palmă peste palmă cu degetele împletite;
- h) Dosul degetelor pe palma opusă cu degetele împreunate;
- i) Baza degetului mare la ambele mâini;
- j) Degetele împreunate pe palmă la ambele mâini.
- k) Se clătesc foarte bine cu apă multă, pentru a nu lăsa nici o urmă de săpun pe mâini, evitând stropirea accidentală cu apă pe propriile haine, cât și pe podea;
- l) Se vor usca mâinile cu un prosop de hârtie cu care apoi se va închide robinetul (atunci când robinetul nu este cel care poate fi acționat cu cotul, piciorul sau cel cu senzori) după care prosopul se va arunca în recipientul pentru deșeuri, fără a se atinge capacul acestuia.

8.4.2. Dezinfectarea igienică a mâinilor

- a) Se efectuează atunci când mâinile sunt vizibil curate și uscate;
- b) Aplicați antisepticul pentru mâini în palmă în cantitate de 3 ml;
- c) Frecați mâinile respectând consecutivitatea manipulărilor de la o mână la alta, conform tehnicii expuse în anexa 1;

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: -
Cod: INN PO - 04		Exemplar nr.:1

- d) palmă peste palmă;
- e) dosul palmelor cu împletirea degetelor;
- f) palmă peste palmă cu degetele împletite;
- g) dosul degetelor pe palma opusă cu degetele împreunate;
- h) baza degetului mare la ambele mâini;
- i) degetele împreunate pe palmă la ambele mâini. Odată cu uscarea, mâinile sunt dezinfectate.

8.4.3. Dezinfectarea chirurgicală a mâinilor

- a) Înainte de a purcede la prelucrarea mâinilor se îmbracă costumul chirurgical, încălțăminte, masca și boneta.
- b) Înainte de a purcede la prelucrarea mâinilor se recomandă scoaterea bijuteriei de pe mâinile chirurgului și ale altor membri ai echipei chirurgicale sterile.
- c) Nu se admite prezența ojei de unghii sau a unghiilor false pe mâinile chirurgului și ai altor membri ai echipei chirurgicale sterile.
- d) Nu se recomandă participarea la operație în cazul prezenței pe mâini a unor leziuni sau a focarelor inflamatorii.
- e) După spălarea sub apă curgătoare cu săpun (timp de 2-5 minute) și uscarea completă a mâinilor și antebrăzului este recomandată dezinfecția cu soluții antiseptice pe bază de alcool. Aplicarea antisepticului pe mâinile umede duce la scăderea concentrației acestuia și micșorarea eficacității.
- f) Soluția antiseptică trebuie să fie utilizată în volum adecvat, pentru a acoperi toată suprafața mâinilor până la cot, iar procedura de aplicare și timpul de contact cu antisepticul trebuie să corespundă recomandărilor producătorului. De regulă, se aplică aproximativ câte 5 ml de soluție antiseptică pe fiecare mână, se prelucrează pielea timp de aproximativ 60 secunde și procedura se repetă de 2-3 ori. Este preferabilă utilizarea soluției spirtoase de clorhexidină 2%. Se recomandă de așteptat uscarea spontană a mâinilor (evaporarea antisepticului) înainte de îmbrăcarea mănușilor sterile.

8.4.4. Resurse materiale:

- Documente legislative și normative, chestionare de control, echipamente de birou, rechizite, consumabile, linii telefonice, materiale informatice, calculatoare personale, acces la baza de date, imprimante, Internet, dosare.

8.4.5. Resurse umane:

- Director IMSP INN „Diomid Gherman”
- Vicedirectori.
- Șefi subdiviziuni.
- Responsabilii de proces.

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: - Exemplar nr.:1
Cod: INN PO - 04		

➤ Persoane implicate prin sarcinile de serviciu în elaborarea, verificarea și aprobarea procedurii.

8.4.6. Resurse financiare:

➤ Conform bugetului IMSP INN „Dionisie Gherman” pentru anul de gestiune.

8.4.7. Arhivare

Originalele PO retrase/revizuite se clasează și se păstrează timp de 5 ani de către secretariat într - un spațiu special amenajat. Originalele PO retrase/revizuite se clasează și se păstrează timp de 5 ani de către SMCSM. După această perioadă, PO este transmisă la arhiva instituției cu respectarea reglementărilor specifice arhivării.

9. Evidențe și înregistrări:

- Registrul de Evidență a Procedurilor, instrucțiunilor de lucru (**F - REP 01**);
- Documente medicale;
- Documente administrative

10. Responsabilități :

a) *Medicul epidemiolog:*

- ✓ actualizarea procedurii în funcție de cerințele legislative obligatorii sau noile ghiduri care apar;
- ✓ organizarea instruirilor periodice privind igiena mâinilor;
- ✓ implementarea unui sistem de audit regulat pentru evaluarea respectării tehnicii și indicațiilor de spălare simplă și dezinfectare a mâinilor.

b) *Șef secție/medicul curant:*

- ✓ efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a prezentei PO privind spălarea simplă a mâinilor precum și dezinfectarea mâinilor prin utilizarea antisepticului pe bază de alcool.

c) *Asistenta șefă, asistenta principală:*

- ✓ asigură rezerve adecvate și corespunzătoare de săpun lichid, antiseptic pe bază de alcool și prosoape de hârtie necesare spălării simple și dezinfectiei mâinilor;
- ✓ răspunde de participarea asistenților medicali, a infirmierelor din subordine la pregătirea profesională obligatorie pentru implementarea prezentei PO;
- ✓ se ocupă de pregătirea profesională și instruirea asistenților medicali, infirmierelor din secția/instituție respectiv în vederea implementării prezentei PO.

d) *Asistenta medicală:*

Instituția medico-sanitară publică 	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
		Revizia: - Exemplar nr.:1
Cod: INN PO - 04		

- ✓ efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a prezentei PO privind spălarea simplă și dezinfecție a mâinilor la locul de muncă .
- ✓ participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/instituție.

e) Infirmiera:

- ✓ efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a prezentei PO privind spălarea simplă a mâinilor precum și dezinfecția mâinilor prin utilizarea antisepticului pe bază de alcool la locul de muncă.
- ✓ participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/instituție.

10.1. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

- ✓ **Responsabilul de proces - Președintele Consiliului Calității (CC):**
 - Monitorizează aplicarea procedurii;
 - Coordonează aplicarea procedurilor de asigurare și evaluare a calității;
 - Gestionează elaborarea procedurilor și instrucțiunilor de lucru;
- ✓ **Director IMSP INN „Dionid Gherman”:**
 - Aprobă procedura
- ✓ **Vicedirectorii IMSP INN „Dionid Gherman”:**
 - Monitorizează aplicarea procedurii;
- ✓ **Sef SMCSM**
 - Elaborează/revizuieste/retrage procedura;
 - Gestionează Registrul de Evidență a Procedurilor.
 - Înregistrează procedura în Registrul de Evidență a Procedurilor
 - Arhivează procedura
 - Coordonează efectuarea auditului medical intern privind implementare **PO INN PO - 04**.

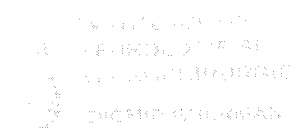
11.Anexe.

- 1) Tehnici de igienizare a mâinilor –Anexa 1
- 2) 5 Momente importante pentru igiena mâinilor – Anexa 2

12.Indicatori de impact:

a) Complanța la igiena mâinilor.

- ✓ Se determină prin metoda recomandată de către Organizația Mondială a Sănătății și anume, prin observare directă, utilizând formula: *Numărul de igienizări efectuate / Numărul de indicații observate x 100.*

Instituția medico-sanitară publică MINISTERUL SĂNĂTĂȚII INSTITUȚIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ DICHIȘOARA	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MĂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.:1

b) Incidența infecțiilor asociate cateterului urinar.

✓ Se determină utilizând formula: *Numărul cazuri infecții urinare nou apărute la pacienți cu cateter urinar / Număr zile de funcționare a cateterului urinar x 1000*

c) Incidența infecțiilor asociate aplicării cateterului venos central.

✓ Se determină utilizând formula: *Numărul cazuri infecții asociate aplicării cateterului venos central dezvoltate peste 48 ore după instalarea cateterului / Număr zile de funcționare a cateterului venos central x 1000*

d) Incidența pneumoniilor asociate ventilației pulmonare artificiale VAP.

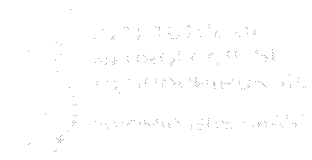
✓ Se determină utilizând formula: *Numărul cazuri pneumonie, dezvoltate la pacienți aflați la ventilația mecanică peste 48 ore / Numărul ore de ventilare mecanică x 1000*

e) Incidența infecțiilor plăgilor chirurgicale.

✓ Se determină utilizând formula: *Numărul cazuri cu complicații infecțioase a plăgii postoperatorii, apărute în decurs de 30 zile postoperator sau, în cazul intervențiilor cu utilizarea implantelor, în decurs de 1 an / Numărul total de intervenții chirurgicale x 100*

13. Cuprins:

Nr. componentei	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pagina
0	Coperta	1
1.	Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale	2
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	2
3.	Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	2-5
4.	Scopul procedurii operaționale	5
5.	Domeniul de aplicare a procedurii operaționale	5
6.	Documentele de referință aplicabile activității procedurate	6-7
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura operațională	7-10
8.	Descrierea procedurii operaționale	10-15
9.	Evidențe și înregistrări	15
10.	Responsabilități și răspunderi în derularea activității	15-16
11.	Anexe	16
12.	Indicator de impact/performanță	16-17
13.	Cuprins	17

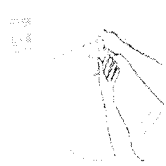

Anexa 1

TEHNICI DE IGIENĂ A MÂINILOR

Cum spălăm mâinile?

Durata întregii proceduri: 40-60 secunde

1. Umedezim mâinile cu apă.

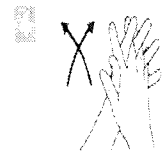
2. Apăsăm ușor palmele unul pe celălalt și ștergem toată suprafața mâinilor.

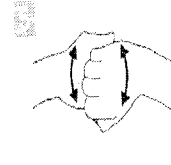
3. Freacă mâinile palma peste palma.

4. Palma dreaptă peste palma stângă cu spații între degetele și degetele mici.

5. Palma stângă peste palma dreaptă cu degetele împietite.

6. Partea posterioară a degetelor de palma stângă cu degetele încrucișate.

7. Freacă rotativă cu degetele mare și inel pe palma dreaptă și invers.

8. Freacă rotativă între-un șterg și celălalt cu degetele împietrite ale mâinii drepte pe palma stângă și invers.

9. Clătim mâinile cu apă.

10. Usucă mâinile cu un prosop de unică folosință.

11. Închidem robinetul, folosim un prosop.

12. Orista uscate, procedura de spălare este terminată.

Cum dezinfectăm mâinile?

Durata întregii proceduri: 1-2 minute

13. Apăsăm ușor degetele în palma, acoperind toată suprafața.

14. Freacă palma și palma peste palma.

15. Freacă mâinile palma peste palma.

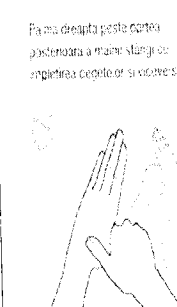
16. Palma dreaptă peste palma posterioară a mâinii stângi cu împietirea degetelor și invers.

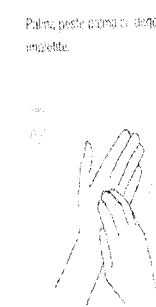
17. Palma peste palma cu degetele împietrite.

18. Partea posterioară a degetelor de palma dreaptă cu degetele împietrite.

19. Freacă rotativă cu degetele mare și inel pe palma dreaptă și invers.

20. Freacă rotativă între-un șterg și celălalt cu degetele împietrite ale mâinii drepte pe palma stângă și invers.

21. Clătim uscate, mâinile sunt dezinfectate.

Instituția medico-sanitară publică Spitalul Județean de Urgență Suceava Strada Ștefan cel Mare, nr. 1 Suceava, Județul Suceava	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ IGIENA MÂINILOR	Ediția: II Nr.de ex.:1
	Cod: INN PO - 04	Revizia: - Exemplar nr.:1

Anexa 2

5 MOMENTE PENTRU IGIENA MÂINILOR

